

Bilag til retsplejerådets skrivelse af 10. december 1984

Ændringer med henblik på at nedbringe berammelsestiderne ved højesteret

1. Indledning

1.1. Ved skrivelse af 17. december 1982 anmodede justitsministeriet retsplejerådet om at overveje spørgsmålet om gennemførelse af foranstaltninger med henblik på at nedbringe berammelsestiden ved domstolene og spørgsmålet om udformningen af lægdommerordningen inden for strafferetsplejen. Justitsministeriet anmodede om, at rådets udtalelse angående spørgsmål, der på grund af deres afgrænsede karakter kunne færdigbehandles forholdsvis hurtigt, måtte foreligge inden 15. marts 1983 med henblik på fremsættelse af lovforslag i folketingsåret 1982-83.

På denne baggrund udarbejdede rådet i april 1983 et udkast til ændringer af retsplejeloven, som tog sigte på at nedbringe berammelsestiden ved domstolene. Udkastet er optaget som bilag 6 til nedennævnte betænkning om lægdommerordningen. Udkastet indeholdt bl.a. forslag om en forhøjelse af byretsgrænsen i retsplejelovens § 225 til 200.000 kr. Yderligere forslag til ændring af sagsfordelingen mellem retterne blev udsendt til senere overvejelser i rådet. Endvidere indeholdt udkastet forslag til nye regler om domsskrivning i civile byretssager og en begrænsning i tiltaltes adgang til at anke mindre bødestraffe i politisager.

Lægdommerordningen er behandlet i retsplejerådets betænkning nr. 994/1983. Det foreslås heri, at lægdommerinstitutionens anvendelsesområde udvides til også at omfatte de vigtigere politisager. Endvidere foreslås en udvidet beskyttelse af lægdommernes identitet.

Retsplejerådets forslag er for de fleste ændrings vedkommende gennemført ved lov nr. 298 af 6. juni 1984.

Rådet har efter afgivelsen af betænkningen om lægdommerordningen fortsat sine overvejelser om gennemførelse af retspleje-

ændringer med henblik på at rationalisere arbejdet ved domstolene.

I den forbindelse har retsplejerådet påbegyndt en samlet og mere principiel vurdering af spørgsmålet om udformningen af kompetenceregler for civile sager ved domstolene. Det er bl.a. taget op til overvejelse, om det vil være muligt at henlægge flere sager til behandling ved byret i 1. instans.

Som det fremgår af det førnævnte udkast til ændring af retsplejeloven (betænkning nr. 994/1983, side 141), har rådet tidligere været inde på spørgsmålet om, hvorvidt man i videre omfang end ved den nu gennemførte forhøjelse af byretsgrænsen til 200.000 kr. kan henlægge sager til behandling ved byret i 1. instans. Det er i den forbindelse fremhævet, at der eventuelt ved henvisningsreglen i retsplejelovens § 227 – efter de fornødne ændringer – kan skabes grundlag for en individuel bedømmelse af sagerne, således at de sager, der findes bedst egnede til kollegial behandling, og sager, hvor parterne bør have mulighed for at anke til højesteret uden 3. instansbevilling, kan henvises til behandling ved landsret.

Rådet har også overvejet sø- og handelsrettens placering i instansfølgen.

Retsplejerådets overvejelser vedrørende de nævnte spørgsmål er endnu ikke afsluttet, og rådet stiller derfor ikke på nuværende tidspunkt videregående forslag om at ændre de enkelte instansers saglige kompetence.

1.2. Højesterets præsident har over for justitsministeriet rejst spørgsmål om gennemførelse af foranstaltninger med henblik på at nedbringe ventetiderne ved højesteret.

Bortset fra nogle år efter 1. og 2. verdenskrig har tilgangen af sager til højesteret og afgang af sager i almindelighed kunnet opveje hinanden, således at det henstående